

**Pārskats par
Višķu pagasta bibliotēkas
darbību 2019. gadā**

SATURS

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
2. Finansiālais nodrošinājums	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	3
4. Personāls	4
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.....	5
6. Krājums	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.....	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta.
8. Novadpētniecība.....	11
9. Projekti	12
10. Publicitāte.....	12
11. Sadarbības tīkla raksturojums	Kļūda! Grāmatzīme nav definēta. 3

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums

Īss situācijas apraksts

Višķu pagasta bibliotēka (turp.Bibliotēka) ir kultūras un informācijas centrs, kas nodrošina bibliotekārus pakalpojumus un informācijas pieejamību ikvienam pagasta iedzīvotājam un visiem interesentiem, veicina pagasta sabiedrības izaugsmi un piedalās mūžizglītības procesā. Višķu pagastā uz 01.01.2020. g. dzīvo 1542 iedzīvotāji. Bibliotēkas apkalpojamajā teritorijā atrodas: Špoģu vidusskola, Malnavas koledžas Izglītības programmu īstenošanas vieta "Višķi", Mūzikas un mākslas skola, pagasta pārvalde. Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējošie pamatdokumenti; gada un mēneša plāni, kas atspoguļo bibliotēkas darbu. Bibliotēka dibināta 1950.gadā un 2003.gadā 14. oktobrī ir reģistrēta LR Kultūras ministrijas Bibliotēku reģistrā ar Nr. 99.

Informācija par padotībā esošajām iestādēm (bibliotēku filiālēm, ja tādas ir), reģiona bibliotēkām, izglītības iestāžu bibliotēkām, ārējiem apkalpošanas punktiem

Pagasta iedzīvotāji bibliotekāros pakalpojumus saņem Višķu pagasta bibliotēkā un Silavišķu ārējās apkalpošanas punktā.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas.

Pārskata periodā paveiktais no bibliotēkas stratēģijā (attīstības plānā) definētajiem virzieniem un uzdevumiem

1. Krājuma komplektēšana notika saskaņā ar 2016. gadā izstrādāto krājuma komplektēšanas politiku, atbilstoši lietotāju interesēm.
2. Novadpētniecības darbs veikts saskaņā ar darba plānu, kas novirzīts uz sadarbību ar novadniekiem, tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšanu, pagasta vēstures pētīšanu.
3. Krājuma un Bibliotēkas popularizēšanas pasākumi notika saskaņā ar 2019. gada darba plānu.
4. Bibliotēkas darbinieku kvalifikācijas paaugstināšana notika pēc Daugavpils novada Mācību centra izstrādāta plāna.

Izmaiņas bibliotēku darbībā pārskata periodā nav notikušas.

Bibliotēku akreditācija pārskata periodā nav notikusi.

2. Finansiālais nodrošinājums

Bibliotēkas sekmīgas darbības priekšnoteikums ir savlaicīga un precīza budžeta plānošana un piešķirto līdzekļu racionāla izlietošana. Bibliotēka tiek finansēta atbilstoši pašvaldības budžetā paredzētajiem finanšu līdzekļiem. Saimniecības un komunālus pakalpojumus, periodikas, kancelejas izdevumus apmaksā Višķu pagasta pārvalde.

Pašvaldības finansējums Bibliotēkas darbības nodrošināšanai ir stabils un apmierina Bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu.

Tabula "Bibliotēkas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
Kopā (EUR)	19293	20987	19706
Pašvaldības finansējums	19293	20987	19706
Citi ieņēmumi:	-	-	-

Tabula "Bibliotēkas izdevumi"

	2017	2018	2019
Izdevumi kopā (EUR)	19293	20987	19706
Darbinieku atalgojums (bruto)	9659	10144	10922
Krājuma komplektēšana	2003	2051	2054

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums

Telpu un ēku rekonstrukcijas projekti un remontdarbi netika veikti.

Telpu paplašināšana vai bibliotēku pārvietošana uz citām telpām netika veikta.

Jaunu ēku būvniecība nav paredzēta (plānota).

Iekārtas, aprīkojums.

	Darbiniek iem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Vērtējums (teicams/labs/ apmierinošs/neapmier inošs)
Datori	2	9	Apmierinošs/ 10 gadi
Printeri	2		Apmierinošs / 10 gadi

Problēmas un to risinājumi materiālā un tehniskā stāvokļa jomā

Bibliotēkas telpas daļēji atbilst lietotāju un darbinieku prasībām. Jādomā par apkures sistēmas rekonstrukciju. Iekārtas un aprīkojums daļēji atbilst lietotāju un darbinieku prasībām. Pārskata gadā samazinājās datorlietotāju apmeklējumu skaits, īpaši bērnu vidū, tas skaidrojams ar novecojušiem datoriem, kā arī arvien plašākām un pieejamākām piekļuves iespējām internetam (WiFi) mobilajās ierīcēs.

4. Personāls

Personāla raksturojums

Višķu pagasta bibliotēkā strādā divi darbinieki:

1. Bibliotēkas vadītāja ar augstāko izglītību citā jomā, strādā uz pilnu slodzi Višķu pagasta bibliotēkā Višķu ciematā.
2. Bibliotekāre ar profesionālu vidējo izglītību citā jomā, strādā uz pusslodzi ar pamata darba vietu Višķu pagasta bibliotēkas Silavišķu ārējās apkalpošanas punktā, Luknas ciematā.

Darbus veic saskaņā ar Višķu pagasta pārvaldes apstiprināto darbinieku amata aprakstu. Darbinieki ir ieguvuši zināšanas darbā ar moduli BIS ALISE, strādā ar to kopš 2018. gada.

Izmaiņas personālā sastāvā nav veiktas.

Finansējums personāla attīstībai

Višķu pagasta pašvaldība finansē un atbalsta darbinieku profesionālo pilnveidi, dalību pieredzes apmaiņas braucienos. Tālākizglītība notiek saskaņā ar bibliotēkas attīstības procesu, Daugavpils novada Mācību centra piedāvājumu un darbinieku vajadzībām.

Tabula "Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi"

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits
1	16.04.2019	Daugavpils novada Mācību centrs	Daugavpils novada kultūras pārvalde	BIS ALISE – palīgs bibliotēkas darba pārvaldībā	8
2	11.04.2019	Daugavpils novada Mācību centrs	Daugavpils novada kultūras pārvalde	Ievads medijpratībā	8
3	29.05.2019	Daugavpils novada Mācību centrs	Daugavpils novada kultūras pārvalde	Skolēnu literāro interešu veidošana	6
4	29.11.2019	Daugavpils novada Mācību centrs	Daugavpils novada kultūras pārvalde	Dzimtas sakņu izzināšana bibliotēkā	3
5	11.12.2019	LNB	Daugavpils novada kultūras pārvalde	Daugavpils novada bibliotekāru seminārs	4

Problēmas un to risinājumi personāla jomā

Pārskata gadā tika aktīvi izmantotas kvalifikācijas paaugstināšanas iespējas BIS ALISE modulī, novadpētniecības jomā, pasākumu organizēšanā, iegūtas jaunas zināšanas medijpratībā. Daugavpils novada bibliotekāru seminārā, braucienā uz LNB, iegūta praktiskā pieredze informācijas meklēšanā. Darbiniekiem jāpadziļina un jāpapildina zināšanas profesionālās pilnveides pasākumos, pašizglītošanās procesā.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība

Galvenie rādītāji

Tabula "Bibliotēkas pamatrādītāji"

	2017	2018	2019	% salīdzinot ar iep. gadu	
				2017/2018	2018/2019
Lietotāju skaits	274	282	292	+3%	+3,6%
<i>t. sk. bērni</i>	61	70	75	+15%	+6,7%
Bibliotēkas apmeklējums	4762	3927	3944	-17%	+0,4%
<i>t. sk. bērni</i>	977	786	650	-19%	-17%
Virtuālais apmeklējums	Datu nav				
Izniegums kopā	5675	5497	5501	-3%	+0,1%
<i>t. sk. grāmatas</i>	1901	3807	2775	+50%	-27%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	2382	1685	2726	-41%	+60,6%
<i>t. sk. bērniem</i>	1398	413	504	-70%	+22%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā*	17%	17,7%	19%	+1%	+1,3%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.*</i>	Datu nav				
Iedzīvotāju skaits	1616*	1592*	1542*	-4,8%	+3,2%

Piezīme: * Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes dati.

Pārskata periodā Bibliotēkas pamatrādītāji ar stabilu pieauguma tendenci. Pārdomāts un lietotāju vēlmēm pielāgots periodisko izdevumu klāsts tiek labi pieprasīts un izraisīja krietnu izsniegumu skaita pieaugumu (60.6%). Vērojams neliels kritums grāmatu izsniegšanā, kas skaidrojams ar mazāku grāmatu skaitu izvēli vienā bibliotēkas apmeklējumā. Bibliotēkas bērnu apmeklējumu skaita kritums (-17%) ir skaidrojams ar datoru lietotāju samazinājumu. Savukārt, grāmatu un periodisko izdevumu izsniegums bērniem un jauniešiem līdz 18 gadiem pieaudzis uz 22%, kas skaidrojams ar bibliotēkas līdzdalību projektos un atbilstoši vecumam interesantu literatūras piedāvājumu.

Pakalpojumu attīstība, jauninājumi

Būtiskas izmaiņas bibliotēkas pakalpojumos nav notikušas. Bibliotēkas pakalpojumu lietotāji ir pagasta iedzīvotāji - skolēni, skolotāji, pensionāri, jaunieši, studenti, strādājošie, bezdarbnieki. Bibliotēkā sniegtie pakalpojumi ir bezmaksas, lietotājiem ir iespēja izvēlēties un saņemt iespieddarbus brīvpieejas krājumā. Lai nodrošinātu bibliotēkas izmantošanu ilgtermiņā lielāka uzmanība tika vērsta uz kvalitatīvu un profesionāli sniegtu informāciju apkalpošanas laikā, pasākumos, izstādēs, grāmatu apskatos. Bibliotēka nepārtraukti pilnveido esošos pakalpojumus un ievieš jaunus, sekojot lietotāju vēlmēm un vajadzībām.

Sabiedrības, lasītāju viedokļa izziņāšana par bibliotēkas darba kvalitāti, to rezultāti

Īpašas anketēšanas 2019.gadā netika veiktas. Lasītāji bieži tika mutiski aptaujāti, ar mērķi uzzināt, kas viņus vairāk ieinteresētu bibliotēkā (periodisko izdevumu abonēšana, jaunieguvumu iegāde), tika iesaistīti dažādu pasākumu noformēšanā (radošo darbu izstādēs). Bērni vairāk novērtē, ja tiek lūgta viņu palīdzība bibliotēkas telpas noformēšanā, dekorēšanā. Plānojot nākamā gada pasākumus, aptaujāti tuvējo skolu pedagogi, lai izziņātu, kādas tēmas pasākumos viņiem ir aktuālas.

Ārējie apkalpošanas punkti kā pakalpojums

Pagasta iedzīvotājiem ir iespēja saņemt visus bibliotēkāros pakalpojumus Silavišķu ārējā apkalpošanas punktā: grāmatas un periodikas izsniegšana/saņemšana, SBA pakalpojumi, interneta un datoru pieejamība, datu bažu un elektroniska kataloga izmantošana, dažādu pasākumu un izstāžu apmeklējums.

Silavišķu ārējā apkalpošanas punkta rādītāji: lietotāju skaits 53* (2018- 86*), apmeklējumu skaits – 946* (2018- 946*) /t.sk bērni -254* (2018- 210*)/, izsniegums – 1220* (2018- 1220*) /t.sk grāmatas 906* (2018- 740*), periodiskie izdevumi 314* (2018- 480*).

*dati tika saņemti no Silavišķu ārēja apkalpošanas punkta bibliotēkās

Bibliotēkas pieejamība un pakalpojumi personām ar īpašām vajadzībām

Bibliotēka atrodas 2 stāvā un nav pieejama personām ar īpašām vajadzībām, vecākiem ar bērnu ratiņiem, tāpēc turpina attīstīt jau esošo pakalpojuma veidu – gados vecākus lasītājus, cilvēkus ar kustības traucējumiem vai ilgstošas slimības gadījumā apmeklēšanu mājās. Noteiktais termiņš - vienreiz mēnesī, ja lietotāji izsaka vēlmi apmainīt grāmatas ātrāk vai vēlāk, jāpaziņo telefoniski. 2019. gadā pakalpojumu izmantoja 8 lietotāji: 6 seniori un 2 cilvēki ar kustības traucējumiem. Katram no šiem lietotājiem ir savas lasīšanas vēlmes, tāpēc grāmatu atlase jāveic ar īpašu rūpību. Apkalpojot lasītāju mājās, bibliotēkās izpilda arī sociālo darbu, tā kā cilvēkiem ir sakrājušās dažādas emocijas gan par veselību, gan sadzīves jautājumos ar kurām ir vēlēšanās dalīties, sakarā ar to rūpīgi jāplāno vizītes laiks, kas parasti notiek metodiskajā dienā.

Pakalpojumi un pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto dažādu lasītāju mērķgrupas. Bezdarbnieki, kas nāk uz bibliotēku, meklēt atbilstošas darba vakances interneta portālos (biežāk www.nva.gov.lv , www.visidarbi.lv , www.ss.com), lasīt preses izdevumus, kā arī lūgt bibliotekāra palīdzību CV sastādīšanā. Seniori un mājsaimnieces - viena no aktīvākajām bibliotēkas lietotāju grupām, kura labprāt piedalās bibliotēkas aktivitātēs un apmeklē bibliotēku, lai uzlabotu savas datorprasmes, izmantojot individuālās apmācības.

Pārskata periodā bibliotēkā tika rīkoti daudzveidīgi pasākumi atsevišķām lasītāju mērķgrupām. Kopā tika organizēti **5** tematiski pasākumi - "Periodisko izdevumu apskats", "Nāc mēnestrīš gaismoties", "Metēndienu viktorīna", "Bibliotēkas – dialogs ceļā uz pārmaiņām", "Vārdi dvēselei", un **3** radošās darbnīcas - "Pinumu mozaīka", "Tamborējumu vilinājums", "Siltumam..." , kas pulcēja lielāko interesentu skaitu. Bibliotēkas lasītājiem tika organizētās **2** ekskursijas - brauciens Naujenes pagasta svētku ietvaros un izzinošā novadpētniecības stunda "Pagasta vēsture". Literatūras (**9**) un tematiskās (**4**) izstādes vienmēr izraisa interesi un piesaista bibliotēkas apmeklētājus.

Katru gadu, aizejot mūžībā, samazinās aktīvo lasītāju un pasākumu apmeklētāju skaits, jāmeklē jaunas iespējas piesaistīt iedzīvotāju uzmanību un vēlmi apmeklēt bibliotēku.

Uzziņu un informācijas darbs

Bibliotēka sniedz uzziņu un informācijas (konsultācijas) pakalpojumus, izmantojot tradicionālos un elektroniskos informācijas avotus. 2019. gadā bibliotēkas lietotājiem sniegta **205** dažāda veida uzziņas: elektroniskās, pārsvarā izmantojot portālus www.nva.gov.lv , <https://www.latvija.lv/> ; tematiskās, adresālās (par rakstniekiem, māksliniekiem) un faktogrāfiskās (vēsturiskie datumi), izmantojot bibliotēkas krājumu, datu bāzi www.letonika.lv. Gada laikā novērojams neliels sniegto uzziņu skaita samazinājums (-5), kas liecina par to, ka lielākajā daļā mājsaimniecību jau ir iegādāts dators un nodrošināts interneta pieslēgums, savukārt bibliotēkas lasītāji kļuvuši patstāvīgāki un zinošāki – vieglāk orientējas, kur un kā atrast sev vēlamu informāciju, negriežoties pie bibliotekāra.

Bibliotēkas izglītojošā darbība

Bibliotēkā nodrošināta piekļuve e-pakalpojumiem visa vecuma apmeklētājiem neatkarīgi no prasmēm informācijas tehnoloģiju jomā. Lai sekmētu bibliotēkas lietotāju informācijas tehnoloģiju prasmju apguvi vai/un uzlabošanu Bibliotēka, pēc pieprasījuma, organizē individuālās datorapmācības iesācējiem, kuros tie apgūst pirmās iemaņas datora lietošanā, e-pastu izveidošanā un lietošanā, komunikācijā sociālajos tīklos, interneta bankas, informācijas meklēšanā un bibliotēkas elektroniskā kataloga izmantošanā.

Pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība iedzīvotājiem

Bibliotēkas lietotājiem tiek nodrošināta pašvaldības, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju informācijas pieejamība gan no e-vides – bezmaksas internets un WiFi pieslēgums, gan drukātā veidā - plakāti, afišas, bukleti.

Elektroniskais katalogs kā pakalpojums

Bibliotēkas grāmatu krājums ir pilnībā atspoguļots elektroniskajā katalogā. Bibliotēkas darbinieki sniedza individuālās konsultācijas par nepieciešamā iespieddarba meklēšanu elektroniskajā katalogā.

Silavišķu ārējā apkalpošanas punkta krājums tikai daļēji atspoguļots katalogā, kas apgrūtina izdevuma meklēšanu.

Iekšzemes un starptautiskais SBA

Tabula "SBA rādītāji"

SBA	2017	2018	2019
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	44	24	25
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	69	110	107

Analizējot SBA pasūtījumus, redzams, ka galvenokārt tā ir daiļliteratūra, kas nav pieejama bibliotēkas krājumā, jo visus izdevumus ar ierobežotu budžetu krājuma komplektēšanai nav iespējams iegādāties, īpaši mazajās bibliotēkās. Lai nodrošinātu lasītājus ar pieprasījumu, SBA sadarbība notiek ar Daugavpils novada un pilsētas bibliotēkām.

Problēmas un risinājumi bibliotēkas pakalpojumu un pieejamības jomā

Bibliotēka pieejama visiem interesentiem, neatkarīgi no vecuma, no sociālās un etniskās piederības. Personām ar īpašām vajadzībām tika sniegti pakalpojumi dzīves vietā. Iedzīvotāji galvenokārt izvēlas apmeklēt bibliotēku dienas pirmajā pusē, kad dodas uz veikalu. Bērni, savukārt bibliotēkā iegriežas pēc mācībām skolā.

Pēdējos divos gados vērojama tendence samazināties interneta lietotāju skaitam. Tas izskaidrojams ar to, ka arvien vairāk cilvēkiem mājās ir datori un citas ierīces ar interneta pieslēgumu. Bibliotēkas datorus izmanto cilvēki, kam to nav, gados vecāki cilvēki bez datoru lietošanas iemaņām, kā arī daudz bērnu ģimeņu bērni.

6. Krājums

Krājuma komplektēšanas politika un organizācija

Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar 2016. gadā izstrādāto krājuma komplektēšanas politiku. Tajā noteikti galvenie rīcības virzieni konkrētajam periodam - mērķi, kritēriji, krājuma glabāšanas principi, sadarbība krājuma veidošanā, komplektēšanas avoti.

Daugavpils novada pagastu bibliotēku krājuma komplektēšanu novadā veic ar centralizētu iepirkumu, paredzot grāmatu iegādei EUR 0.89 uz vienu iedzīvotāju. Jaunās grāmatas un preses izdevumi tiek iegādāti par Daugavpils novada pašvaldības piešķirtajiem līdzekļiem, kā arī saņemti dāvinājumi.

Bibliotēkas krājumu pārzina un veido bibliotēkas vadītāja. Bibliotēka komplektē savu krājumu ņemot vērā krājuma izmantošanu iepriekšējā darbības gadā, lai tas būtu universāls un aktuāls, atbilstu dažādām lietotāju vecumam un izglītības līmenim, sniegtu mūsdienīgu informāciju un veicinātu sabiedrības mūžizglītību.

Krājuma komplektēšanā prioritātes pārskata periodā:

- latviešu oriģinālliteratūra,
- klasiskā literatūra (latviešu un krievu valodās, ar mērķi atjaunot krājumu), daiļliteratūra,
- literatūra jauniešiem,
- uzziņu literatūra (pieprasītākā literatūra ir sekojošās nozarēs: rokdarbi, dārzkopība, medicīna, pedagogija, māksla, datorzinātnes).

Regulāri tiek izvērtēta katra iespieddarba vai cita dokumenta aktualitāte, atbilstība mūsdienu prasībām un fiziskais stāvoklis. Krājums regulāri tiek atbrīvots no nolietotajiem izdevumiem. Tā rezultātā, lietotājiem ir vieglāk un ērtāk orientēties krājumā un intensīvāk to izmantot.

Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums

Tabula "Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums"

	2017	2018	2019
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	2003	2051	2054
<i>t. sk. grāmatām</i>	1384	1384	1384
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	303	236	254
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	619	667	670
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	0,7	0,8	0.81
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	2003	2051	2054

Rekatalogizācija

Daugavpils novada bibliotēku vienotajā elektroniskajā kopkatalogā <http://naujene.biblioteka.lv/alise/>, ir ievadīti 5888 eksemplāri, 86.7% no kopējā pagasta bibliotēkas krājuma. Višķu pagasta bibliotēkas krājums ir pilnībā ievadīts un atspēģulots vienotajā elektroniskajā kopkatalogā. Silavišķu ārējā apkalpošanas punktā darbs ar krājuma rekatalogizāciju turpināsies 2020. gadā.

Krājuma pārbaude

Pamatojoties uz 2019. gada 14. augusta rīkojumu Nr. 74 no 2. septembra 2019. gada līdz 30. septembrim 2019. gada tika veikta Višķu pagasta bibliotēkas pilna krājuma inventarizācija pēc stāvokļa uz 31.07.2019. g. Inventarizācijas gaitā tika pārbaudīti krājuma summārās uzskaites grāmatas un datorizēta grāmatu uzskaitē datorprogrammā "ALISE", norakstīšanas akti.

Tabula "Krājuma rādītāji"

	2017	2018	2019
Jaunieguvumi kopā	437	626	666
<i>t. sk. grāmatas</i>	259	222	195
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	35	32	31
<i>t. sk. bērniem</i>	47	34	29
Izslēgtie dokumenti	432	310	1232
Krājuma kopskaitis	7042	7358	6792
Grāmatu krājuma apgrozība	0,8	0,8	0.81
Periodisko izdevumu apgrozība	3,5	3.5	2.3

Datubāzes

Informācijas meklēšanai datubāzē Letonika pievēršas galvenokārt skolēni un studenti, kuriem nepieciešama informācija par kādu no tēmām, arī tiek izmantota sadaļa – Lasītava, kad ir nepieciešamība izlasīt kādas grāmatas e-versiju, kas ir obligātā literatūras sarakstā. Šo datubāzi var izmantot arī ārpus bibliotēkas telpām – 2019. gadā pieejas kods tika izsniegts ljaunām lietotājam, bet netika izmantots. Pieteicot datubāzes attālināto pieeju lietotājiem, bibliotēka cenšas veicināt šī pakalpojuma izmantošanu, kas pārskata gadā nebija pieprasīts.

Tabula "Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums"

Datubāze	2017	2018	2019
Letonika	0/13	1/25	2/76

Krājuma un datubāzu popularizēšana

Krājuma popularizēšanai 2019. gadā tika izvietotas 30 izstādes, novadīti 19 pasākumi.

Pārskata gadā vairāk pievērtā uzmanība latviešu oriģinālliteratūrai gada lielākā izstāžu ciklā „Latviešu autori – lasītājiem!”. Kā informējošo jāmin jaunieguvumu izstādi „Jaunumu diena”, kas kļūva par iecienītāku lasītāju vidū. Regulāri tiek popularizēts nozaru literatūras krājums, tika izveidotās izstādes kas saistās ar medicīnu “Viss par veselību”, dzīvnieku pasauli “Mazie un lielie draugi”, literatūrzinātni un valodniecību “Dzimtā valoda ir Māte”, gadskārtā svētkiem, dārzkopību. Atlasīta un izstāžu veidā noformēta literatūra no Bibliotēkas krājuma – neatņemama daļa no katra pasākuma. Datu bāzes www.letonika.lv popularizēšana notiek pastāvīgi – individuāli, pasākumos.

Darbs ar parādniekiem

Gandrīz visi bibliotēkas lietotāji dzīvo privātmājās, grūtības sagādā liels attālums starp bibliotēku un parādniekiem (jābrauc ar privāto mašīnu), iežogota teritorija ar suņiem, pastkastītes neeksistēšana. Problēma ir arī neprecīzi telefonu numuri un to biežā maiņa, īpaši jauniešu vidē.

Ar bibliotēkas krājumu saistītās problēmas un to risinājumi, vajadzības

Bibliotēkas krājums ir universāls, kas nodrošina lietotājus ar kvalitatīviem izdevumiem, atbilstoši mūsdienu prasībām un vajadzībām.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem

Darba ar bērniem un jauniešiem raksturojums un vispārīgie rādītāji

Bibliotēka pievērš lielu uzmanību individuālam darbam ar bērniem un jauniešiem. Ir izveidota atbilstoši aprīkota, vizuāli pievilcīga zona bērniem. Rezultātā bērnu lietotāju un apmeklējumu skaits, kā arī izsniegums procentuāli paliek vienā līmenī. Skolēni pēc stundām nāk gandrīz katru dienu, pilda mājasdarbus, lasa grāmatas un preses izdevumus. Skolēnu brīvlaikā un brīvdienās bērni apmeklē bibliotēku biežāk, piedalās radošās darbnīcās, iesaistās izstāžu noformēšanā. Vērojama datorlietotāju apmeklējumu skaita samazināšanās, jo daudziem bērniem tiek iegādāti planšetdatori un mobilie telefoni, kas nodrošina ērtāku pieeju informācijai. Mazāk bibliotēku apmeklē un lasa pusaudži un jaunieši, kas to skaidro ar lielo noslogotību un laika trūkumu.

Tabula. Pamatrādītāji darbam ar bērniem

	2018			2019		
	kopā	t. sk. bērni		kopā	t. sk. bērni	
			%			%
Lasītāju skaits	282	70	25%	292	75	26%
Fizisko apmeklējumu skaits	3927	786	23%	3944	650	17%
Izsniegums	5497	413	7%	5501	504	9%

Bibliotēku krājuma veidošana

Bērnu literatūras krājums sastāda **1094** eks.. Tas ir **16 %** no kopējā grāmatu krājuma. Komplektējot bērnu grāmatas, tiek domāts par visām vecuma grupām - lai krājums būtu daudzpusīgs un interesants gan mazākiem, gan lielākiem bērniem. Komplektējot bērnu un jauniešu literatūras krājumu, tiek sekots izdevumiem Latvijas izdevniecībās, pašu lasītāju interesēm un pieprasījumam. Grāmatas tiek iegādātas latviešu, angļu un krievu valodā. 2019. gadā bērniem (pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērni) iegādātas **29** grāmatas (t. sk. 13 grāmatas - latviešu oriģinālliteratūra), abonēti 3 nosaukumu žurnāli.

Bibliotēkas bērnu nodaļas krājums daudzpusīgs un atbilst lietotāju interesēm, velmēm un pieprasījumam.

Uzziņu darbs, pakalpojumi, prasmju un iemaņu attīstīšana, pasākumi dažādām vecuma grupām

Ikdienā norit spraigs darbs ar informācijas meklēšanas prasmju attīstīšanu un uzlabošanu. Tiek izmantoti gan elektroniskie, gan tradicionālie informācijas resursi. Bieži vien tiek pieprasītās enciklopēdijas un datu bāze www.letonika.lv, kura visaktīvāk tiek izmantota skolas projektu nedēļas laikā. Savukārt, lai uzlabotu bērnu un jauniešu spēju atrast, atlasīt un izmantot informāciju, bibliotēkā tika organizētas individuālās konsultācijas.

Gada laikā tika organizētas vairākas literāras un tematiskas izstādes (**10**): “Barikāžu laiks – varoņu laiks”, “Latviešu pasaku vecmāmiņai M. Stārastei-105”, “Emīls, divas Lotiņas un citi”, “Iepazīsim kaimiņus”, “Nāc nākdama Liela diena”, “4.maijs – LR Neatkarības atjaunošanas diena”, “Sveic sauli saulespuķīte”, “Ilgi prom no tālām malām klīdīs putnu bari”, “Spēka vārdi Latvijai”, “Pie durvīm svētki klauvē...”, kas tika pieprasītas un novērtētas bērnu vidū.

Sadarbībā ar Špoģu vidusskolas bibliotekāri, bērni un jaunieši tika iesaistīti Dzejas dienās 2019, Pagasta svētkos, informatīvas (**2**) un bibliotekārās stundās (**2**), iepazīstināti ar bibliotēkā esošo uzziņu un daiļliteratūras krājumu, elektronisko katalogu. Skolēnu brīvlaikos Bibliotēka organizēja radošas darbnīcas (**4**) – “Dabas materiālu brīnums”, “Vasaras darbiņi. Puzuru veidošana”, “Vasaras darbiņi. Puķu pušķu veidošana”, “Izšuvumu greznība”.

Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasīšanas veicināšanas programmā ”Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” bibliotēka piedalās kā līdzdalību bibliotēka sadarbībā ar Špoģu vidusskolu. Lai rosinātu bērnus, jauniešus un viņu vecākus lasīt un vērtēt grāmatas, tika rīkoti grāmatu kolekcijas popularizējošie pasākumi, informācijas stundas. Lasīšanas veicināšanas programmas izskaņā ik gadu tiek rīkots noslēguma pasākums, kurā tiek apbalvoti un sumināti lasīšanas eksperti.

Bibliotēkas aktīvākie lasītāji-bērni piedalījās braucienā Naujenes pagasta svētkos, kur tiek ar literātiem un novadniekiem, iesaistījās dažādās radošās darbnīcas.

Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Darbs ar bērniem un jauniešiem prasa daudz vairāk laika un lielākas psiholoģiskās zināšanas nekā darbs ar citiem bibliotēkas apmeklētājiem. Bērniem nepārtraukti ir nepieciešamas dažādas novitātes un interesanti piedāvājumi, kas spētu noturēt viņu uzmanību. Bibliotekāram ir jāspēj bērnam radīt pietiekoši stipru motivāciju, lai tas kļūtu par patstāvīgu bibliotēkas apmeklētāju. Ļoti bieži motivācija ir kāds apbalvojums. Bērni un jaunieši, mazāk lasa grāmatas, bet dod priekšroku jauno tehnoloģiju produktiem. Bērniem un jauniešiem piemīt labas datorprasmes, bet informācijpratība ir vāja, nav priekšstata par informācijas meklēšanas avotiem, nav skaidras izpratnes par informācijas vajadzību. Aktīvāk jāpiesaista ģimenes kopīgo pasākumu realizēšanā.

8. Novadpētniecība

Galvenie virzieni novadpētniecības jomā saistīti ar pagasta vēstures pētīšanu, novadnieku apzināšanu, materiālu vākšanu un apkopošanu.

Novadpētniecības darba galvenās prioritātes pārskata gadā:

- novadpētniecības krājuma papildināšana, izmantojot daudzveidīgus informācijas avotus;
- tradicionālo un elektronisko novadpētniecības resursu popularizēšana;
- sadarbība ar novadniekiem.

Novadpētniecības krājums

Novadpētniecības krājums ietver dažāda tipa un veida dokumentus: grāmatas, 32 tematiskās mapes, bukleti, pētnieciskie darbi – skolēnu un pagasta iedzīvotāju dāvinājumi bibliotēkai. Višķu pagasta bibliotēkā pastāvīgi tiek veikts darbs pagasta vēstures izpētē, materiālu apkopošana un saglabāšana.

Bibliotēkā tiek turpināta novadpētniecības kartotēka, mapes tiek pastāvīgi papildinātas ar jauniem materiāliem. Bibliotēkā izveidots novadpētniecības stūrītis, kurā izvietoti novadpētniecības materiāli – grāmatas, bukleti, fotogrāfijas, dokumenti.

Novadpētniecības materiālus izmanto skolēni, studenti, pagasta pastāvīgie iedzīvotāji un viesi Višķu ciemata vēstures izzināšanai.

Novadpētniecības darba popularizēšana

Lai popularizētu bibliotēkas novadpētniecības krājumu un palīdzēt izpaust pagasta cilvēku interesantākās aizraušanās un nodarbes, bibliotēka organizē dažāda satura izstādes (7) un pasākumus (3). Jau par tradīciju kļuvis pasākums “Dzejas dienas”, kurš pārskata gadā pulcēja dzejas cienītājus no Višķu, Maļinovas, Biķernieku un Ambeļu pagastiem. Katru gadu Bibliotēka rīko novadpētnieces, rakstnieces, Helmas Hansones grāmatu lasījumus. Jūlija mēnesī notika nozīmīgs novadpētniecības pasākums, kurā tika pētīta Višķu ciemata vēsture kopā ar novadnieku Jāni Kudiņu. Maļinovas un Višķu pagastu iedzīvotāji iesaistījās izziņošanā, saturīgā ekskursijā ar daudziem pieturpunktiem dabā.

Sadarbība novadpētniecības jomā

Bibliotēka regulāri sadarbojas ar pagasta un novada rakstniekiem, dzejniekiem, māksliniekiem un amatniekiem. Senlietu un vēstures materiālu izstādes, mākslas darbu instalācijas, lasījumi un meistarklases pulcēja un saliedēja pagasta iedzīvotājus gada garumā.

Galvenie secinājumi pārskata periodā, nākotnes prognozes, vajadzības

Plašākā novadpētniecības krājuma popularizēšana, kvalitatīvākie pasākumi un interesantās izstādes piesaistīja bibliotēkas lietotāju uzmanību un rezultāta – krājuma pieprasījumu. Savukārt, darbs ar novadpētniecības krājumu prasa ļoti daudz laika - periodikas izmeklēšana, materiālu vākšana, apkopošana un noformēšana. Par bibliotēkas novadpētniecības krājuma objektiem kļūst arī sadzīves priekšmeti, atklātnes, radošie un mākslas darbi, grāmatas aizmirstas lietas, tāpēc jādoma par etnogrāfijas stūrīša iekārtošanu.

9. Projekti

Sadarbībā ar Špoģu vidusskolu Bibliotēka iesaistās lasīšanas veicināšanas programmā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” kā līdzdalību bibliotēka, nodrošina ar grāmatu kolekciju, balvām.

10. Publicitāte

Bibliotēkas tēla veidošana, publicitāte, sabiedrības informēšana par bibliotēkas funkcijām, pakalpojumiem

Apmeklētāju informēšanai pie bibliotēkas ieejas izvietota plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku. Pagasta teritorijā ir izvietota norāde uz bibliotēku. Lai informētu lietotājus un pārējo sabiedrību par bibliotēkas pakalpojumiem un funkcijām, bibliotēka izmanto dažādas publicitātes formas: informācijas stendu, ielūgumus. Višķu pagasta mājas lapā www.viski.lv, Daugavpils novada domes mājas lapā www.dnd.lv - izvietota informācija par bibliotēkas darbību: bibliotēkas reglaments, lietošanas noteikumi, bibliotēkas pakalpojumi, bibliotēkas foto.

Veiksmīgākie bibliotēku popularizējošie pasākumi

Jebkura veida sabiedrībā sniegta informācija veicina bibliotēkas atpazīstamību un popularitāti. Pārskata gadā tika izliktās 30 (novadpētniecības -7, bērnu nodaļa – 10, pieaugušiem -13) dažāda veida un satura izstādes un organizēti 19 (novadpētniecības -3, bērniem-8, pieaugušiem -8) pasākumi, kurus apmeklēja ap 320 interesenti.

11. Sadarbības tīkla raksturojums

Sadarbība ar pašvaldību un pašvaldības institūcijām

Lai darbs bibliotēkā varētu attīstīties sekmīgāk un radošāk, viennozīmīgi vajadzīgi un svarīgi ir sadarbības partneri, kas gatavi sadarboties. Bibliotēkai ir plašs sadarbības partneru loks: Višķu pagasta pārvalde, Daugavpils novada dome- “Pagasta svētki”, Špoģu vidusskola -“Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”; “Bibliotekārās un literārās stundas”, Malnavas koledžas Izglītības programmu īstenošanas vieta “Višķi” – uzziņu literatūra un datoru izmantošana, vietējie iedzīvotāji -tematiskie pasākumi, novadnieki -tikšanās.

Višķu pagasta bibliotēka sadarbojas un rīko kopīgus pasākumus ar Biķernieku, Maļinovas, Ambeļu pagastu bibliotēkām.

Sastādīja:

Višķu pagasta bibliotēkas vadītāja

J. Lonska

19.01.2020.g.

